

RECHT OP ANTWOORD

Ingezonden brief van Ward Ruyslinck naar aanleiding van het artikel 'DUO' van Julien Weverbergh en Jeroen Brouwers in *Weekend Knack*, 18 mei 1994.

Deze brief van Ruyslinck werd geplaatst in de rubriek 'Brieven' bestemd voor reacties op in *Weekend Knack* verschenen artikels onder het kopje 'DUO' met de kanttekening 'De redactie behoudt zich het recht voor brieven te weigeren, in te korten en te redigeren.'

Daar waar de tekst werd ingekort is de tekst in blauw gegeven. (FdV)

Met verbijstering en wederkerige afschuw las ik de leugenachtige en lasterlijke verklaringen van het 'Duo' Weverbergh en Brouwers (*Weekend Knack* nr.20). (sic)

Ik verneem voor het eerst dat deze naar roem en succes hunkerende handlangers mij (en andere auteurs van de stal Manteau) verafschuwden. Een reden voor hun afschuw wordt door hen niet opgegeven, maar wie tussen de regels leest komt er gauw achter welke doorn hen in het vlees prikte : frustraties en jalousie de métier.

Hoe groot was hun afschuw? De afschuw van Weverbergh, een meester-kameleon, was zo groot dat hij me in de jaren van zijn directeurschap bij Manteau regelmatig op een etentje in een restaurant en ook bij hem thuis uitnodigde en dat hij me om de haverklap in mijn kantoor in het Prentenkabinet kwam opzoeken om wat bij te praten. Ik heb er moeite mee om dit als terughoudendheid of als 'vriendelijkheid' tegenover een gehate bestsellerauteur te beschouwen. Overigens, toen Weverbergh wegens gesjoemel bij Manteau de laan werd uitgestuurd en met Houtekiet inscheeptte probeerde hij me hartstochtelijk op te vrijen. Dit is hem niet gelukt en dit echech inspireert hem blijkbaar ook vandaag nog steeds tot wrokkige pogingen om mijn reputatie te vernietigen.

Hoe groot is Brouwers' afschuw en misprijzen? Zo groot, dat hij me in zijn 'Vlaamse jaren' welgeteld 22 uitvoerige, lyrische brieven schreef die bol stonden van vriendschapsbetuigingen en erkentelijkheid. Zo groot, dat hij me een exemplaar van zijn eerste vier boeken toestuurde en daarin opdrachten schreef die van zijn vriendschappelijke vervoering getuigden. In *Joris Ockeloën en het wachten* : 'Voor Ward Ruyslinck, die mij vriendschappelijk de hand heeft gereikt waarmee sommige anderen mij het mes op de keel drukten. Hij heeft mij ... tot verder schrijven gestimuleerd, hij als zodanig daadwerkelijk de enige. Ik ben hem erg dankbaar en zal daarvan vroeg of laat getuigen...'

In *Groetjes uit Brussel* worden wijlen mijn vrouw en ik bestempeld als 'ware vrienden in het vijandige Vlaanderen, die steeds hebben willen begrijpen wat ik te zeggen had'.

Dat Brouwers mijn boeken zou herschreven of zelfs maar gecorrigeerd hebben is een fabeltje dat hij om duistere redenen de wereld instuurt. De bewijzen van deze hardnekkige leugen liggen ter inzage bij het Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven [thans Letterenhuis] te Antwerpen: de manuscripten, typoscripten en drukproeven van al mijn vroege werken. Heeft mythomaan Brouwers zijn correcties met onzichtbare inkt aangebracht?

Wanneer Weverbergh toegeeft 'dat het niet helemaal eerlijk is' wat hij deed, dan is dit een eufemisme. Hij was en is, net als zijn wapenbroeder Brouwers, een schaamteloze huichelaar van formaat.

Wat zij niet kunnen kan ik nog altijd wel: voor de spiegel mezelf recht in de ogen te kijken.

Ward Ruyslinck

Brouwers en ik verafschuwden Ruyslinck, maar we moesten vriendelijk tegen hem zijn omdat zijn boeken goed verkochten.

(Julien Weverbergh)

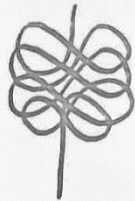
Kop van een deel van het artikel 'DUO' van het duo Julien Weverbergh en Jeroen Brouwers op drie pagina's in *Weekend Knack*, 18 mei 1994.

Copyright 1973 bij Jeroen Brouwers, Brussel
 Grafische vormgeving Alje Olt'hof GVN
 Druk Thieme, Nijmegen
 Bindwerk Spiegelenberg, Den Haag

ZONDER TROMMELS EN TROMPETTEN

Zonder trommels en trompetten
 Een markante anekdote
 uit het leven van Jeroen Brouwers
 door hem zelf verteld

*aan
 Ward, Alice & Chris ~
 te Pulle op 15 april 1973*

*dit symboliseert de
 mooie gevormde
 ik voor jullie koester.*

Paris-Manteau MCMXXIII

*en "mijn opdracht" aan
 jullie - datgene wat ik
 jullie in het bijzonder te
 zeggen heb ~ begint op
 blz. 7, bovenaan.
 Met heel veel vriendschap,*

... en eindigt op blz. 80 ...

Amsterdam & Brussel

In de binnentuin van Museum Plantin-Moretus, Ward Ruyslinck (l.) in gesprek met Julien Weverbergh (boven), met Jeroen Brouwers (onder).
 (Foto's: Collectie Stad Antwerpen - Letterenhuis)

vele, vele anderen. Oorzaak van blijdschap, mystieke roos, ivoren toren, gouden huis, morgenster, koningin van Atlantis. 'Ja, ik kom, ik kom heel gauw.'

Vossem, 22 maart 1971 - Rijmenam, 21 januari 1973

Jeroen

Binnenskamers-kritiek van Ward Ruyslinck op Jeroen Brouwers.

Ward Ruyslinck heeft zijn mening over de schrijverscapaciteit van Brouwers nooit gewijzigd. Hij heeft altijd zijn mening volgehouden dat Brouwers een goed schrijver was, en me dat ook altijd gezegd. Maar hij wilde aantonen dat ook Brouwers in zijn werk fouten maakte en had kennelijk behoefte om Brouwers terug te schelden (maar dan in zijn schrijfkamer). In zijn schriftje vond ik: **Kritische aantekeningen bij het werk van J. Brouwers**
Dit vreugdeloos werkje staakte hij tijdens het kritisch lezen van het tweede boek.

Het verzonkene, De Arbeiderspers 1979. (bekroond met de Multatuliprijs)

- WR Je bent niet bepaald een stilist, wanneer je in één korte volzin de werkwoordelijke vorm 'ben' gebruikt:
- JB 'Ik ben in mijn dromen klaarblijkelijk geen ander dan die ik ben als ik wakker ben.' (p. 6)
- JB 'In gas- en stofwolken raken auto en inzittenden in vervaging.' (p.6)
- WR Bij zo'n zin raakt je taalgevoel in vervaging. Het lijkt wel slecht vertaald uit het Mantjoerij.
- JB 'Ik ben trots op niets dat ik heb gemaakt...' (p. 11)
- WR Heeft hij niets gemaakt en is hij daar trots op?
Of bedoelt hij: 'Ik ben niet trots op wat ik heb gemaakt...?'
- JB '... als mijn auto weigert om te rijden ...'
- WR Op het werkwoord 'weigeren' volgt de infinitief zonder om.
- FdV Of wil de auto niet omrijden?
- JB '... hij brengt mij ertoe dat ik mij schaam dat ik schrijf.' (p.18)
- WR Wat een krakkemikkig Nederlands. Hij zou zich veeleer moeten schamen zo'n on-zin te schrijven.
- JB 'Haat adem ik in, en haat adem ik uit.' (p. `17)
- WR Dit is de sleutel van Brouwers ziekelijke natuur, van zijn niets ontziende boosaardigheid en vijandigheid: haat, gevoed door minderwaardigheidsgevoelens, zoals blijkt uit zijn diatribe [= hevige uitval, scherpe kritiek] in het hoofdstuk 'Expertise. Het volk en de zwanen' (p. 17-24)
- JB '... dit filosofische idee ...' (p. 21)
- WR zie VD: deze filosofische idee!
- WR Algemeen: Je ontkomt niet aan de indruk dat J.B, in dit boek zijn eerlijke, genadeloze en alleszins bewonderenswaardige zelfontleding opklopt tot masochistische zelfontluistering. In dit laatste geval overschrijdt hij de grens tussen introspectie en literaire pose. Waar andere schrijvers hun driften sublimeren, maakt J.B. van zijn schuimbekken een show, een cultus. Dit past uitstekend in de literaire trend van de jaren 70 en 80.

- JB '... het met grijzig pluus omkransde kale achterhoofd ...' (p. 36)
 WR omkranste !
- JB 'de veertiger jaren' (p. 50) zo ook (op p. 66) 'de twintiger jaren'
 WR Dit is een germanisme: de jaren veertig ... de jaren twintig
- JB '... aangezien ik persoonlijk daarmee worddt gereduceerd ...' (p. 63)
 WR Foei, zo'n grammaticale ontsporing ben ik nooit bij een Vlaams auteur tegengekomen!
- JB 'Ik droom dat ik mij herinner..' (p. 105)
 WR 'dat ik ...': dit soort stijlstuntelige, hotsende constructies komt herhaaldelijk voor.
- JB '... het schrijvertjesdom dat aan schrijverij doet uit hobby, 's avonds tijdens de vrije uren, daar het overdag een gesalarieerde betrekking heeft ...' (p/ 111)
 WR Tot deze 'schrijvertjes' behoorden (en behoren) bibliothecaris Musil, minister Malraux, hoogleraren Bellow, W.F. Hermans, docent Huxley, bestuursambtenaar Multatuli, advocaat Marsman, klerk Kafka en een tijdlang Brouwers zelf.

Conclusies:

1. Geraaskal van een literaire proleet die zo graag tot de elite zou willen behoren.
2. Wat ben ik blij dat J.B. in zijn Vlaamse jaren, als corrector en 'gesalarieerde' klerk van A. Manteau, mijn werken niet heeft 'vernederlandst'. Hij zou ze waarschijnlijk hebben 'vernederlandsd'.
3. Ik vind het prachtig als een schrijver de kuif opsteekt. Maar dit is boemangebazel van een megalomaan.

Zonsopgangen boven zee, De Arbeiderspers 1977. (332 pagina's)

- JB 'Hoeveel jaar deze Aurora is ...' (p. 15) WR Hoe oud deze Aurora is...
- JB '„„, geluidvolume...' (p. 33) WR geluidsvolume
- JB '... overhemdboord ...'(p. 52) WR overhemdsboord
- JB 'Ze heeft borstjes als peertjes ...' (p. 89)
 WR Nou, nou, niet bijster origineel! Dit stijltonkruid vindt men in 4 op de 5 romannetjes van debutanten.
- JB 'Dotten gekleurde wat' (p. 105)
 WR Wat? Ik dacht : watten (coll.mv)
- JB 'De linkerpoot ... (van een brilmontuur) (p. 105)
 WR In het Nederlands spreekt men van de veren van een bril. Het is absurd dit onderdeel met een poot te vergelijken, waarmee over 't algemeen iets wordt aangeduid dat tot verticale steun dient.
- JB 'Eerst ga ik een beetje in het bad.' (P. 166)
 WR Hoe kan men een beetje in bad gaan? (even in het bad, ja dat wel).